

Сучасні інтернет-видання як ефективний чинник патріотичного виховання молоді в Україні

О. В. ЛАВРИК, канд. філол. наук

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Проблема формування громадянина-патріота на сучасному етапі в Україні не втрачає своєї актуальності. Незважаючи на активні теоретичні розробки, серед науковців, на жаль, поки що немає одностайної позиції щодо ефективності процесу виховання патріотизму в українській молоді. При цьому вплив саме на цю вікову категорію (орієнтовно – від 14 до 25 років) може мати найвищий ступінь ефективності у загальному процесі соціалізації молодих осіб. У цьому контексті молодіжні інтернет-видання (наприклад, «Стіна», «Гречка», «Блоггер», «5 балів» та інші) здатні виконувати, окрім основної – інформаційної функції, також функцію соціального опосередкування (тобто поширення, підсилення чи змінювання суспільних настроїв), функцію соціальної ідентифікації (приєднання до певної групи, причетність до неї – молодіжний рух; відмежування від інших груп), функцію контакту тощо.

Однак, на жаль, доводиться констатувати, що проблемно-тематична парадигма сучасної молодіжної інтернет-преси, яка при цьому користується у молоді неабиякою популярністю, формується здебільшого на основі інформаційних потреб своїх читачів. А оскільки молодь сьогодні у політично-патріотичному плані є переважно інертною, то коло піднятих і обговорених на сторінках сучасної інтернет-преси питань обмежується висвітленням молодіжних субкультур, екстремальних видів спорту, музичного життя, сексу, моди тощо. Натомість дуже рідко трапляються матеріали, в яких піднімалися б питання, спрямовані на актуалізацію патріотизму молоді.

Під патріотизмом у цьому контексті розуміємо любов до Батьківщини, свого народу, турботу про його благо, сприяння становленню України як суверенної, правової, демократичної держави. При цьому патріотизм доцільно трактувати як складне й багатогранне поняття, один із найважливіших компонентів індивідуального та суспільного способу життя молодих громадян. Патріотичне виховання молоді – це комплексна і цілеспрямована діяльність органів державної влади, сім'ї, школи, інших соціальних інститутів.

Проте сьогодні термін «патріот» часто вживається з іронією. Це породжує в молоді психологічний дискомфорт, комплекс

національної меншовартості та особистої неповноцінності, зневіру в цивілізоване життя на Україні, бажання назавжди покинути її. Власне, такий підхід часто закріплюють і молодіжні інтернет-видання, у яких ідея патріотизму або зовсім перебуває поза увагою журналістів, або постає у спрощеному чи вульгаризованому вигляді. Натомість чимало журналістських матеріалів побудовані таким чином, що лише поглиблюють комплекс неповноцінності та меншовартості сучасних українців. Одним із ефективних методів виховання патріотизму засобами сучасних інтернет-видань вважаємо організацію та висвітлення у мас-медіа дискусій, які сприяють глибокому розумінню проблем, виробленню самостійної позиції читачів, вмінню критично мислити. Методи дискусійного характеру створюють умови, коли читачі можуть не лише висловити свої погляди й особисті переконання, а й зіставити їх з позиціями опонентів, відстояти свою точку зору.

При цьому лише комплексний підхід до проблеми виховання українця-патріота (продумана молодіжна політика, залучення молоді у процес вирішення державних питань, функціонування високо професійних молодіжних ЗМІ) може змінити загальний стан національної самосвідомості у нашому суспільстві.